

5. časť (4,1–34)

Na ťahu je Boh...

Krátke zhrnutie doterajšieho dejia...:

- Nabuchodonozor dobyje Jeruzalem a odvlečie do zajatia Daniela a jeho spoločníkov.
  - Tí sa ale rozhodnú ostať verní Bohu
- Nabuchodonozor má sen o tom, ako po jeho ríši prídu iné – až ich všetky nahradí Božie Kráľovstvo.
  - Jedine Daniel vie sen povedať i vysvetliť.
- Nabuchodonozor sa pokúsi osud zvrátiť cez veľkú sochu (modlu)
  - Ale Danielovi priatelia sa jej neklaňajú.
  - Kráľ ich dá upáliť, ale Boží anjel ich zachráni
- A teraz, po tomto neslávne skončenom nabuchodonozorovom pokuse zmeniť osud, preberá iniciatívu Boh a ukazuje, kto je tu, obrazne povedané, „šéfom“...

Nabuchodnozorov sen o veľkom strome:

„Ja, Nabuchodonozor, bol som bezstarostný vo svojom dome, prekvital som vo svojom paláci.² Mal som sen, ktorý ma predesil, predstavy na mojom lôžku a videnia, ktoré mi prešli hlavou, ma poľakali.³ Vtedy som vydal nariadenie, aby mi priviedli všetkých mudrcov Babylonu, nech mi oznámia význam sna.⁴ Nato vstúpili čarodeji, veštci, Chaldejci a hádači, ja som im rozpovedal sen, ale jeho význam mi nevyložili.⁵ Napokon predstúpil predo mňa Daniel, ktorého meno je Baltazár, podľa mena môjho boha, a na ktorom je duch svätých bohov; i rozpovedal som sen jemu:⁶ Baltazár, náčelník veštcov, viem, že je na tebe duch svätých bohov a že ti nijaké tajomstvo nerobí ľažkosti, vylož mi videnie, ktoré som videl vo sne, i jeho význam.⁷ Videnie, ktoré mi na mojom lôžku prešlo hlavou: Hľadel som a strom bol uprostred zeme, jeho výška bola veľká.⁸ Strom vzrastal a mohutnel, jeho výška siahala do neba a bolo ho vidieť až na koniec celej zeme.⁹ Jeho lístie bolo prekrásne a jeho ovocie hojné - bol na ňom pokrm pre všetkých -

, pod ním hľadala chládok poľná zverina a na jeho vetvách bývali nebeské vtáky; z neho sa sýtilo každé telo.¹⁰ Videl som vo videní, ktoré mi na mojom lôžku prešlo myslou, hľa, strážca a svätec zostúpil z neba¹¹ a hlasno volal: "Vytnite strom, okliesnite mu vetvy, straste mu lístie, rozhádzte mu ovocie! Nech beží spod neho zverina a vtáctvo z jeho konárov!¹² Ale prút z jeho koreňov nechajte v zemi, v železných a kovových putáčach v zeleni poľa; nech ho kropí nebeská rosa a nech má so zvieratami čiastku na zelinách zeme.¹³ Jeho ľudské srdce nech mu premenia, nech mu dajú zvieracie srdce a nech nad ním prejde sedem časov!¹⁴ Na rozhodnutí strážcov sa zakladá rozkaz a slovo svätých je nariadenie, aby živí vedeli, že Najvyšší je mocnárom nad ľudským kráľovstvom a dá ho komu chce, i najpodlejšieho človeka môže nadeň postaviť."¹⁵ Tento sen som videl ja, kráľ Nabuchodonozor, ty však, Baltazár, vylož mi jeho význam, lebo nik zo všetkých mudrcov mojej ríše mi nevedel oznámiť jeho rozlúštenie. Ty to však môžeš, lebo na tebe je duch svätých bohov."

(Dan 4:1-15 SSV)“

POZNÁMKY K TEXTU:

- **ŠTÝL** – je to forma listu, obvyklá v starovekom svete (meno pisateľa, adresát, pozdrav,... – podobne ako to vidíme napríklad u Pavlových listov)
- „**bol som bezstarostný vo svojom dome, prekvital som vo svojom paláci** (Dan 4:1 SSV)“ – „I z babylónskych nápisů víme, že Nebúkadnesar nebyl jen slavným válečníkem, ale také uměnímilovným panovníkem, který velice zvelebil svou říši. Když upevnil svou vládu a pokoril okolní národy, věnoval se pokojnému budování své vlasti. Povznesl mnohá města, zejména Babylón, k nebývalé kráse. Nádhernými stavbami učinil z Babylóna nejkrásnější město té doby. Chtěl být „otcem vlasti“. V zemi zavedl pořádek. Hnací silou všeho jeho podnikání byla snaha stát se nesmrtelným. Zdarný rozkvět a pohoda naplněovaly Nebúkadnesara nadějí na šťastné dosažení cíle.“ (KKD)
- „**Mal som sen, ktorý ma predesil** (Dan 4:2 SSV)“ – „Opakuje se situace známá z Da 2 s tím rozdielom, že tentokrát si kráľ sen jasne vybavuje a nevyhlašuje ortel smrti nad bezradnými mudrci, nýbrž hned po jejich selhání se obraci na Daniela.“ (KKD)
- „**Baltazár, podľa mena môjho boha, a na ktorom je duch svätých bohov;** (Dan 4:5 SSV)“ – aj tu vidieť dôvod, prečo na jednej strane kráľ oslavuje „Danielovo Boha“, na druhej strane ostáva verný svojim vlastným bohom... „Kráľ však ví, že Daniel zná, co neznali jiní. Vždyť v ném „je duch svätých bohov“, jakési fluidum božství, ktoré ho staví naroveň bohúm. Proto zná všechna myšlení božská i lidská a nic mu není tajno. Kráľ ze svého pohanského zpôsobu myšlení

nedovede pochopit, že jde o obdarování od Boha, ktorý je nesrovnatelný s jinými bohy, ktorý všechno prevyšuje a jemuž jedinému není nic tajno.“ (KKD)

- Často majú podobný postoj aj niektorí „kresťania“, pre ktorých je náboženstvo a kresťanstvo (ani nie Boh!) len jedna z mnohých praktík, či Ježiš jeden z „mnohých mesiášov“ vedľa Budhu, či Konfúcia...

- „**Hl'adel som a strom bol uprostred zeme, jeho výška bola veľká** (Dan 4:7 SSV) – „Babylónské náписy približujú Babylón k velikému košatému stromu, ktorý zastiňuje všechny národy. Takový strom vidí Nebúkadnesar ve snu. Právem by tedy mohl v tomto videní vládce Babylóna vidieť, že se napĺňuje a naplní jeho touha býť ‚otcom vlasti‘.“ (KKD)
- „**hl'a, strážca a svätec zostúpil z neba** (Dan 4:10 SSV) – „Babyloňané znali božské hlasatele, ktorí ohlašovali zahájení shromáždení bohù pri novoroční slavnosti. Svatý posel v Nebúkadnesarové videní však ohlašuje zkázu Krásny strom bude skácan, zůstane jen pařez s kořeny. Z toho co bylo libezné a mocné a co se zdálo pevné, zůstane jen žalostné torzo.“ (KKD)
- „**sedem časov** (Dan 4:13 SSV) – čiže plnosť určeného času, ktorý dospeje do konca a nič ho nemôže skrátiť, ani odvrátiť.
- „**aby živí vedeli, že Najvyšší je mocnárom nad ľudským kráľovstvom** (Dan 4:14 SSV) – „Snovým videním ohlašuje Bôh soud nad králem.“ (KKD) – a kráľ je tak upozornený na to, že v tomto zmysle všetko je dar: Nie je kráľom pre svoje zásluhy a schopnosti, ale z rozhodnutia Boha, ktorý „dá ho komu chce, i najpodlejšieho človeka môže nadeň postaviť“. (Dan 4:14 SSV)“
- „**Vtedy Daniel, ktorého meno je Baltazár, ustrnul** (Dan 4:16 SSV) – „Daniel, ktorý videnie rozumí, je naplnen hrúzou a není schopen slova. Teprve na nové vyzvaní stále sebejistého kráľa, ktorý se bláhově domnívá, že když bude znáť význam snu, bude schopen získať ochranu proti prípadnému nebezpečí, se Daniel osmäluje hovořit. Jeho úvodní slova jsou víc než pouhou zdvořilostí. Je z nich slyšet lítost. Říká-li, že by bylo dobré, aby ohlášené zlo postihlo spíše královu protivníky, nechce tím vyjádřit, že je přeje jiným, nýbrž že je nepřeje králi.“ (KKD)

Výklad sna od Daniela

„¹⁷ Strom, ktorý si videl, ten veľký a mocný, ktorého výška siahalo do neba a bolo ho vidieť po celej zemi, ¹⁸ ktorého lístie bolo prekrásne a ovocie hojné a na ktorom bol pokrm pre všetkých, pod ktorým sa zdržovala poľná zver a na konároch ktorého bývali nebeské vtáky, ¹⁹ to si ty, kráľu, ktorý si sa stal veľkým a mocným; tvoja veľkosť narásnila a dosiahla nebo a tvoja vláda končiny zeme. ²⁰ A že kráľ videl zostúpiť z neba strážcu a svätca, ktorý hovoril: „Vytnite strom a zničte ho, ale prút z jeho koreňa

nechajte v zemi, v železných a kovových putách v poľnej zeleni, nech ho skrápa nebeská rosa a nech má podiel s poľnou zverinou, kým nad ním neuplynie sedem časov,”²¹ význam toho je, kráľu - a je to rozhodnutie Najvyššieho, ktoré vychádza proti môjmu kráľovskému pánovi: ²² Vyženú ťa spomedzi ľudí a s poľnou zverinou sa budeš zdržovať, trávu ti dajú jest’ ako dobytku a nechajú ťa skrápať nebeskou rosou, sedem časov uplynie nad tebou, kým sa dozvieš, že Najvyšší je vládcom nad ľudským kráľovstvom a dá ho tomu, komu chce. ²³ A že rozkázali ponechať prút z koreňov stromu, tvoje kráľovstvo ostane tebe, len čo sa dozvieš, že nebesá sú mocné. ²⁴ Preto, kráľu, nech sa ti zapáči moja rada, odčiň svoje hriechy spravodlivostou a svoje viny milosrdenstvom k bedárom; azda sa predĺži tvoja bezpečnosť.”

(Dan 4:17-24 SSV)“

POZNÁMKY K TEXTU:

- **Danielov výklad:** „*Je to hrozný úděl. Král sám je méněn tím rozložitým, košatým stromem, který podle ohlášení posla bude skácen. Za svou pýchu a zpupnost bude zbaven vladařství, bude ponížen a zneuctěn. Není to však odsouzení definitivní. Protože podle vidění má být pařez i s kořeny ponechán v zemi, má král naději na znovunastolení a nabytí slávy. Ovšem pod podmínkou, že pozná a vyzná Boží moc.*“ (KKD)
- **Danielova rada:** „*Preto, kráľu, nech sa ti zapáči moja rada, odčiň svoje hriechy spravodlivostou a svoje viny milosrdenstvom k bedárom; azda sa predĺži tvoja bezpečnosť.*“ (Dan 4:24 SSV) – „*Daniel vidí dokonce pro krále možnost, jak ujít ohlášenému ponížení a zneuctění.*
  - *Ohlašuje-li Bůh soud, ohlašuje jej proto, aby tím člověka naléhavě volal k nápravě.* Uposlechne-li člověk, Bůh se slitovává a nevykoná, co ohlásil (srov. Jon 3,10 lKr 21,29).
  - *Boží slovo není neměnný osud, ale je tvůrčí princip života.*
  - *Daniel ukazuje Nebukadnesarově cestu: ,Překonat hřichy spravedlností’.*
    - *Ve slovu ,spravedlnost’ (aram. gidqá) ve vztahu k člověku spoluzní v poexilní době stále více **dobročinnost a přátelská pomoc**.* Tomuto významu nasvědčuje i druhá část výpovědi, která jinými slovy vyjadřuje totéž co první (tzv. parallelismus membrorum): překonat ,provinění milostí k strádajícím’.
    - *Záchrana je v pokore před Bohem dosvědčené skutky lásky.*“ (KKD)

PROROCTVO V KONTEXTE DEJÍN SPÁSY:

A tu sa dostávame k prvej zaujímavej myšlienke:

- V SZ je veľa pozitívnych proroctiev, o ktorých máme pocit, akoby sa tak nejako úplne nesplnili.
  - Síce ich zvyčajne chápeme ako proroctvá o „konci“, keď bude Nové Nebo a Nová Zem, ale aj tak... zdá sa, akoby mali aj iný význam, pre ľudí danej doby, ktorí čakali na ich splnenie – a až tak úplne sa nenaplnili...
  - A podobne – napríklad v inej *haggade* o Jonášovi – vidíme proroctvo o zničení Ninive, ktoré sa ale takisto nesplní, pretože Boh sa nad mestom zľutuje pre jeho pokánie.
- Daniel práve tu vysvetľuje, o čo ide:
  - PROROCTVO nie je ohlásením predurčenia.
  - SKÔR je ohlásením Božej ponuky – či Božej hrozby a výstrahy. Je to čosi, čo Boh ponúka (či hrozí), že sa môže udiat'.
  - ALE ĽUDSKÁ SLOBODA, ktorá sama v sebe vylučuje akékoľvek nemenné osudové predurčenie, ovplyvňuje, či sa daná vec naozaj udeje, alebo nie. Môže ju umožniť – či už v dobrom, alebo zlom zmysle – ale môže ju aj úplne znemožniť, či odvrátiť.

A v tom je zmysel Danielovej rady: Boh kráľovi zjavil svoj *zámer* – na kráľovi je, ako a či sa aj naozaj uskutoční.

Toto je nakoniec aj dôvod, prečo Boh vopred o svojom zámere kráľa informuje.

DO PRAXE:

- „*Bože, vykúpil si nás bez nás, ale nespasíš nás bez nás*“ (Sv. Augustín)
- **Božie prisľúbenia sú neodvolateľné** a nemenné – **ale o tom, či a ako sa naplnia v živote každého z nás, rozhodujeme my!**
  - porov.: „*Svetlo prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé.* (Joh 3:19 SSV)“

BOŽIA ZVRCHOVANOSŤ

S tým súvisí téma Božej zvrchovanosti. Ako hovorí kniha Jób:

„²³ *Bár by moje slová napísané boli, vryté do dosky spiežovej,* ²⁴ *bár by ich rydlom železným a olovom navždy vrýpali do skaly!* ²⁵ *Som presvedčený, že môj Obranca žije a posledný sa zdvihne zo zeme.* ²⁶ *Tu v koži vlastnej postavím sa vzpriamený a zo svojho tela Boha uvidím.* (Job 19:23-26 SSV)“

- **Boh je ten, ktorý má nad všetkým zvrchovanosť.**
- **Jeho Moc môže premeniť** a pretvoriť celý svet – **ak ho „vpuštíme“** do svojho sveta, aby v ňom konal: „*Hľa, stojím pri dverách a klopem. Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem* (Rev 3:20 SSV)“

Ak sa teda s vierou oprieme o Boha – ako to nakoniec vidíme aj na Danielovi – môžeme s istotou rátať, že náš Obranca **Boh je ten, kto sa bude (obrazne povedané) „smiat’ naposledy“** – a my s Ním. Tak, ako to hovorí Jób...

Osud Nabuchodonozora

„²⁵ Všetko to prišlo na kráľa Nabuchodonozora. ²⁶ Po uplynutí dvanásťich mesiacov prechádzal sa nad kráľovským palácom v Babylone²⁷ a kráľ hovoril: "Či to nie je veľký Babylon, ktorý som ja svojím ohromným bohatstvom vybudoval na kráľovský dom a na ozdobu svoje slávy?"²⁸ Ešte bolo slovo v kráľových ústach, ked' padol z neba hlas: "Tebe sa hovorí, kráľ Nabuchodonozor: Kráľovstvo odíde od teba²⁹ a vyženú ťa spomedzi ľudí, s pol'hou zverinou sa budeš zdržovať, trávu ti dajú jest' ako dobytku a sedem časov uplynie nad tebou, kým uznáš, že Najvyšší je vládcom nad ľudským kráľovstvom a dá ho tomu, komu chce."³⁰ V tú hodinu sa splnilo slovo na Nabuchodonozorovi; vyhnali ho spomedzi ľudí, jedol trávu ako dobytok a telo mu skrápala nebeská rosa, kým mu nenarastli vlasy ako orlom páperie a nechty ako vtákom.³¹ "Po uplynutí dní som ja, Nabuchodonozor, zdvihol oči k nebu a vrátil sa mi môj rozum.

(Dan 4:25-31 SSV)“

- **Dvanásť mesiacov** – Boh nie je trochár. Lehota, ktorú dal kráľovi na pokánie, bola veľkorysá...
- „**Či to nie je veľký Babylon, ktorý som ja svojím ohromným bohatstvom vybudoval**“ – pýcha ho ale neopúšťa... ☺
- **Čo sa prihodilo?** – „Postižení Nebúkadnesara bývá vykládáno ako duševní nemoc nebo porucha (nikoli fyzická proměna). Biblickému podání však nejde o zjištění králova zdravotního stavu. Chce ukázat, kam vede pýcha a vzpoura proti Bohu: k odlištení, k odcizení od Boha i od lidí.“ (KKD)

HISTORICKÉ POZADIE PRÍBEHU

- „*Děj Da 4 je volným zpracováním babylónských vyprávění, zejména o osmiletém (nebo podle jiného vyprávění desetiletém) pobytu posledního babylónského krále*

Nabonida v pouštní oáze Témě na Arabském poloostrově, přeneseném zde v duchu staršího lidového podání na Nebúkadnesara.

- Motivy Nabonidova pobytu v Témě byly nábožensko-spekulativního a nábožensko-politického charakteru. Jednak chtěl Nabonid v ústraní rozjímat, jednak se dozvěděl, že tamější arabské kmeny uctívají boha Měsíce, kterého uctíval i on a kterého chtěl vyhlásit za nejvyššího (ne-li jediného) boha. Chtěl se seznámit s náboženstvím těchto kmenů a získat v nich spojence.
- *Mardukovi kněží však ze zášti vylíčili v hanopisných textech Nabonida jako krutého despotu a povýšence nerespektujícího bohy. Jeho pobyt v Témě označili jednak za projev jeho zlovůle (tzv. Hanopis na Nabonida), jednak za božský trest (tzv. Nabonidova kronika). S těmito texty se mohli seznámit i Judejci v babylónském zajetí.*
- *Podobný obsah jako Da 4 má též .Nabonidova modlitba', jejíž fragmenty byly nalezeny ve čtvrté jeskyni v Kumránu roku 1955 (4QOr-Nab). Král je zde nazýván Nabunaj, což je zkromolenina jména Nabonid.*
- *Na rozdíl od babylónských hanopisných textů nestaví se ani Da 4, ani 4QOrNab vůči králi nepřátelsky. Naopak je až nápadná sympatie k jeho postavě. Judským pisatelům zřejmě imponoval král, který se postavil proti oficiálnímu babylónskému kultu, v jehož jménu byl dobyt Jeruzalém a rozbořen chrám.*
  - *Projevovaná sympatie je také dokladem, že aktualizace Da 4 pro čtenáře doby Antiocha IV. a později nebyla v tom, že by pisatel Nebúkadnesarem mínil zákrytně Antiocha, nýbrž v důraze, že Bůh panuje a že v jeho ruce jsou i králové, a v ujištění, že „zádný strom neroste do nebe“. Pozoruhodné je, že v celé kapitole Da 4 není užito nejen jména Hospodinova (jahve), ale ani označení Bůh (kromě spojení: „duch svatých bohů“). Název pro Boha je opisován: „Nejvyšší“, „Nebesa“, „Věčně živý“, „Král nebes“. Lze v tom vidět velkou vážnost k Božímu jménu, ale také misijní záměr.“ (KKD)*

Záverečný králov chválospev...

„I dobrorečil som Najvyššiemu, chválil a oslavoval som Večne živého, ktorého vladárstvo je večné a jeho kráľovstvo je z pokolenia na pokolenie.³² Všetci obyvatelia zeme sú pred ním ako nič a podľa svojej ľubovôle nakladá s vojskom nebies i s obyvateľmi zeme a niet nikoho, kto by mu zachytil ruku a kto by mu povedal: “Čo robíš?”³³ V tom istom čase sa mi vrátil rozum a na slávu môjho kráľovstva sa mi vrátila veleba a lesk. Moji poradcovia ma vyhľadali a moji veľmoži ma opäť dosadili do

môjho kráľovstva a dostalo sa mi ešte väčšej moci.³⁴ Teraz ja, Nabuchodonozor, chválim, vyvyšujem a oslavujem Kráľa nebies, ktorého všetky činy sú pravda a jeho cesty sú právo a ktorý môže pokoriť tých, čo kráčajú v pýche.“

(Dan 4:31-34 SSV)“

- **Zmyslom všetkého bola náprava kráľa** – „Vyměřený trest se naplnil a posloužil králi k nápravě. Nebúkadnesar se přestal dívat na sebe jako na rozhodující veličinu. Pozdvihl oči k nebi v pokore a s chvalozpěvem. Poznal, že lidé nejsou nic, ale že panuje Bůh a že jeho vůle platí. Je marné chtít Bohu poroučet nebo radit. On si poroučet nedá a rady si ví sám. Nebúkadnesar se již nechlubí svou mocí a slávou (v. 27), ale slaví Boha nejvyššího, Krále nebes, který má svrchovanou moc a nejedná libovolně a náladově, nýbrž dává život, jistotu a řád. Nebúkadnesar pochopil Boží moc a přestal být pyšný. Uzdravený král nezůstává bez slávy. Není to sláva, kterou Si získal sám, nýbrž je mu dána. Je mu navrácena důstojnost i postavení, ba je mu ještě přidáno víc, než měl.“ (KKD)

DO PRAXE:

- Boh usiluje o záchrannu každého človeka.
- **Byť krest'anom neznamená bojovať proti ľud'om, ale, naopak, bojovať za každého človeka s mocnost'ami a trendmi Zla!** Vidieť to dobre u Pavla:
  - „Lebo nás nečaká zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnost'ami, s vládcami tohoto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach.¹³ Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v deň zla odolať, všetko prekonat' a obstáť! (Eph 6:12-13 SSV)“
  - „³² Nebud'te na pohoršenie ani Židom, ani Grékom, ani Božej cirkvi,³³ ako sa aj ja chcem páčiť všetkým vo všetkom a nehľadám, čo mne vyhovuje, ale čo osoží mnohým, aby boli spasení. (1Co 10:32-33 SSV)“, resp. „²² Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých. (1Co 9:22 SSV)“

Jehovistická kapitola... ☺

Posadnutosť koncom sveta

Svedkovia Jehovovi sú od počiatku fascinovaní Armageddonom – koncom sveta. Sú presvedčení, že čas je blízko. Veľmi blízko. Ježiš síce hovorí: „*Ale o tom dni a o tej hodine nevie nik, ani nebeskí anjeli, ani Syn, iba sám Otec.*“ (Mt 24,36). Lenže Svedkovia to pochopili tak, že *deň* síce nepoznajú – ale *rok*, ten spozať môžu. S presnosťou na jeden roku sú schopní predpovedať, kedy sa tak stane. Tak mi to aspoň vysvetľovali.

POKUS Č. 1, 2 A 3: CHARLES TAZE RUSSEL, ZAKLADATEĽ ORGANIZÁCIE

- Prvý výpočet konca sveta neodvodzoval Russel ani tak zo samotnej Biblie, ako z rozmerov Veľkej pyramídy v Egypte, o ktorej veril, že je Božím dielom.
  - V Štúdiách Písma vysvetľuje, že vstupná galéria tejto pyramídy meria 3416 palcov. Tento počet symbolizuje 3416 rokov, ktoré uplynú od príchodu Židov do zaslúbenej zeme v roku 1542 pr. Kr. až do konca sveta. S použitím jednoduchej matematiky $3416 - 1542 = 1874$ sa dopracoval k dátumu neviditeľného príchodu Ježiša Krista na zem. Ked' k tomuto číslu prirátal 40-ročné obdobie žatvy, **dostal sa k roku 1914 ako k roku, kedy mal konečne vypuknúť Armageddon a zničiť zlý satanov svet.** Čiže – koniec sveta: „...*október 1914 roku bude svedkom úplného konca Babylonu 'ako veľkého mlynského kameňa vrhnutého do mora' a úplného zničenia jeho systému.*“ (traktát „O čom hovorí pastor Russel“)
- Namiesto konca sveta a večnej blaženosťi vypukla 1. svetová vojna. Proroctvo sa nesplnilo. Nevrátili sa ani Židia do Palestíny, ako tiež predpovedal.
- Russel **preložil dátum definitívneho Konca sveta na rok 1915:** „...*ustanovenie kráľovstva Božieho sa už započalo ... a 'vojna veľkého dňa Boha Všemohúceho'* (Obj 16,14), ktorá sa zakončí R. P. 1915, úplne odstráni všetky dnešné systémy.“ (Scripture Studies, kap. Čas sa naplnil). Nestalo sa...
- Russel **ešte raz preložil dátum definitívneho konca sveta na rok 1918** (porov. publikáciu *Ukončené tajemstvá*). Zomrel skôr, než sa dočkal ďalšieho fiaska...

Ale rok 1914 pretrval...

Bolo ale potrebné ho dodatočne nejako odvodiť z Biblie, pretože odvodzovať ho z rozmerov pyramídy v Egypte sa už dnes akosi „nehodí“... ☺

„Kedy sa Ježiš Kristus ujme vlády? Hovorí o tom biblická kniha Daniela (Dan 4,10-37.7-34). Hovorí sa v nej o obrovskom strome, ktorý tu znázorňuje babylonského kráľa Nabuchodonozora. Nabuchodonozor bol najväčší ľudský panovník svojej doby. Avšak Nabuchodonozor mal spoznať, že panuje ktosi ešte väčší. Je to "Najvyšší", čiže "Kráľ nebес", Boh Jehova (Dan 4,34.37). Tento strom siahajúci až do neba teda znázorňuje čosi dôležitejšie, totiž zvrchované Božie panstvo, najmä v súvislosti s našou zemou.“ (Rozhovory z Písma)

- Svedkovia teda dospeli k názoru, že **Strom vo sne symbolizuje ľudstvo** – presnejšie Jehovovo pozemské kráľovstvo, do tej doby Júdske kráľovstvo! AKO na to prišli? Nevedno... V Biblii to však naozaj nie je! Napriek tomu Svedkovia prišli k záveru, že **proroctvo sa v skutočnosti musí splniť inak, na ľudstve ako celku a obsahuje kód na vyrávanie Konca sveta – Armageddonu**. Ako na to prišli? Ani srnka netuší...

MATEMATIKA SVEDKOV JEHOVOVÝCH

- „*Kedy bol „Strom“, symbolizujúci „Jehovovo kráľovstvo na zemi“ zoťatý? Stalo sa to vtedy, keď kráľ Sedekiáš zosadený Babylončanmi z trónu. Krátko nato, v októbri 607 pr. Kr., zanikli posledné zbytky židovskej samostatnosti*“ (Rozhovory z Písma, str. 30).
- Odvtedy má teda uplynúť „7 časov“. Koľko to je? „Z 12. kapitoly Zjavenia 6 a 14 verša poznávame, že čas(1) a časy(2) a pol času, teda tri a pol času, zodpovedá 1260 dňom. Jeden čas teda zodpovedá 360 dňom. Sedem časov je teda 7×360 , čiže 2520 rokov. Ak počítame podľa biblického pravidla jeden deň za jeden rok, trvá sedem časov 2520 rokov – Nm 13,34; Ez 4,6.“ Takže $607 \text{ pr. Kr.} + 7 \times 360 = \text{rok } 1914$, október 1914 po Kr.
- To je teda dátum, kedy sa znova obnoví Jehovovo pozemské kráľovstvo – tentoraz pod vládou Ježiša Krista osobne.

A zase je tu problém:

V skutočnosti sa totiž klíčová začiatokná udalosť udiala až v roku 587 pr. Kr., v roku 607 pr. Kr. ešte len doznievala vláda kráľa Joziáša a jeho náboženská reforma. Spoločnosť tohto dátumu sa opiera napríklad o tvrdenie profesora

staroorientalistiky na univerzitách v Giessene a Hamburgu, Dr. Hansa Bartkeho, ktorý sa odvoláva na asýrske chronologické tabuľky, Ptolemaiov kánon babylonských panovníkov, Nabonidovú stélu v Hárane, klinopisnú tabuľku VAT 4956 no a tiež o tisícky obchodných tabuliek z tých čias, ktoré ako dátumy uvádzajú roky vlády babylonských Kráľov. Veľký problém, povedal by som...

Znova je pekné započúvať sa do spomienok Raymonda Franza, ktorý sa s týmto problémom stretol veľmi osobne a konkrétnie:

„Když mi bylo přiděleno heslo „Chronologie“, vyskytly se podobně závažné otázky. Jedno z nejdůležitějších učení svědků Jehovových tvrdí, že rok 1914 je koncem „času pohanů“ podle Lukáše, kapitoly 21, verše 24, a v onom roce se prý Ježíš Kristus aktivně ujal královské moci a začal pro lidské oči neviditelně vládnout. Odkaz v proroctví Daniele, ve čtvrté kapitole, o období „sedmi časů“, byl podkladem pro výpočty, které vedly k datu konce a za pomoci jiných textů se z téhoto „sedmi časů“ udělalo období 2 520 let, které začalo roku 607 před Kristem a skončilo 1914 po Kristu. Počáteční rok 607 př. Kr. má být datem zničení Jeruzaléma babylonským dobyvatelem Nebúkadnesarem. To, že rok 607 př. Kr. byl vlastní jen našim publikacím, jsem věděl, ale opravdu jsem nevěděl proč. Tomuto jednomu heslu „Chronologie“ jsem věnoval měsíce studia a byl z toho nejdelší příspěvek v příručce Pomůcka. Dlouhý čas zabral pokus najít nějaký důkaz, něco, co by historicky podpořovalo rok 607 př. Kr., rozhodující datum pro naše propočty o roku 1914. Tehdy pro mě jako sekretář pracoval Charles Ploeger, spolupracovník ve světovém ústředí, a právě on prohledával newyorské knihovny, aby našel něco, co by tento rok historicky dosvědčovalo. Nenašli jsme naprostě nic, co by rok 607 př. Kr. potvrdilo. Všichni historikové poukazovali na na datum o dvacet let pozdější. Teprve když jsem připravoval heslo „Archeologie“, jsem si uvědomil, že v oblasti Mezopotámie byly nalezeny desetitisíce tabulek s klínovým písmem z vypálené hlíny, které pocházely ze starého Babylonu. Žádná z téhoto tabulek však nenasvědčovala tomu, že by Novobabylonská říše (do níž období Nebúkadnesarovy vlády patří) trvala dost dlouho na to, aby mohla být dávána do souvislosti s naším datem zničení Jeruzaléma 607 př. Kr. Na rozdíl od naší chronologie, všechno ukazovalo na dobu, o dvacet let pozdější. Ačkoli mě to zneklidňovalo, chtěl jsem věřit, že naše chronologie je správná i přes opačné důkazy. Proto jsme při přípravě příručky věnovali tolik prostoru a času snaze oslabit věrohodnost archeologických a historických důkazů, které by náš rok 607 př. Kr. ukazovaly jako chybný a daly by našim výpočtům jiný výchozí bod a tedy i jiný konečný rok než 1914. Charles Ploeger a já jsme jeli do Providence (Rhode Island) na Brownovu univerzitu, abychom si pohovořili s prof. Abrahamem Sachsem, specialistou na staré texty psané klínovým písmem. Chtěli jsme vědět, jestli můžeme získat nějaké informace, které by naznačovaly nějakou trhlinu nebo slabé místo v astronomických údajích uváděných v mnoha textech, které ukazovaly, že náš rok 607 př. Kr. není správný. Nakonec bylo zřejmé, že pokud je naše datum

vskutku správné, museli se dávnowěcí písáři spíknout – pro což si nelze představit důvod – a zfalšovali důkazy.“ (Raymond Franz, bývalý Svedok Jehovov, bývalý člen vedúceho zboru SJ a syn prezidenta spoločnosti)

MÝTUS O „NEVIDITEĽNOM PRÍCHODE KRISTA“...

Samozrejme, **Svedkovia museli ešte vyriešiť aj to, prečo sa v roku 1914 nič nestalo** a nenastalo žiadne Božie Kráľovstvo, ako to predpovedali.

Vyriešili to mýtom o „Neviditeľnom príchode Krista“: Kristus prišiel, ale neviditeľne, takže Ho nie je vidieť. Ale je už tu a teda proroctvo sa v skutočnosti splnilo... ☺

Biblia o Kristovom Druhom príchode hovorí:

- ²⁴ V tých dňoch, po onom súžení slnko sa zatmie, mesiac nevydá svoj jas, ²⁵ hviezdy budú padáť z neba a nebeské mocnosti sa budú chvietiť. ²⁶ Vtedy uvidia Syna človeka prichádzajúci na oblakoch s veľkou mocou a slávou. ²⁷ On pošle anjelov a zhromažďí svojich vyvolených zo štyroch strán sveta kraja zeme až po kraj neba. (Mk 13,24–27)
- „⁷ Hľa, prichádza s oblakmi a uvidí ho každé oko, aj tí, čo ho prebodli, a budú nad ním nariekať všetky kmene zeme. Tak je. Amen.“ (Zjf 1,7)

Ako prišli Svedkovia na to, že príde neviditeľne, keď text jasne hovorí o opaku?

Ich vysvetlenie je nejaké takéto:

- „Oblak“ je niečo, čo zahaľuje. Ježiš teda príde „v oblakoch“, zahalene, neviditeľne.
- „Uvidieť“ znamená v skutočnosti „rozpoznať“. Podľa istých znamení (vojny, katastrofy,...) bude môcť každý človek spoznať, že Ježiš je už naozaj tu a nastal čas Konca.
- atď.

POUČENIE:

Príbeh SJ je poučným varovaním, kam vedie:

- **uprednostňovanie „tajomného poznania“ (gnózy!) a zvedavosti** pred snahou pochopiť Božie volanie a nasledovať Ho,...
- **nadradovanie svojich vlastných predstáv a výplodov** – nech už je to rok 1914, alebo „sola scriptura“, či „sola fide“ – Božiemu slovu a zjaveniu...